

**DOPRINOS ŽENSK K RAZVOJU PODEŽELJA S POMOČJO
AGROEKOLOGIJE IN OKOLJSKO PODNEBNIH CILJEV**

Vodnik za javne ustanove, podjetja in druge ključne akterje

KAZALO

Poglavje 1: Povzetek	4
1.1 Namen vodnika in razširjeni cilji	4
1.2 Povezava trajnostnega razvoja in zelenega prehoda	4
1.3 Slovar ključnih izrazov	6
Poglavje 2: Uvod	8
2.1 Pomen agroekologije za razvoj podeželja	8
2.2 Pomen vloge žensk v agroekologiji	9
2.3 Vizija za preoblikovanje evropskih podeželjskih območij	11
Poglavje 3: Kontekst in ozadje	12
3.1 Pregled projektnih dejavnosti	12
3.2 Analiza trenutnega stanja na področju agroekologije v partnerskih državah	15
3.3 Izzivi in priložnosti za pobude, ki jih vodijo ženske	16
Poglavje 4: Najboljše prakse in študije primerov	20
4.1 Pobude za povečanje ozaveščenosti	20
4.2 Strategije vključevanja zainteresiranih strani	22
4.3 Primeri uspešnih podjetij, ki jih vodijo ženske	23
Poglavje 5: Okvir za sodelovanje in izvajanje	30
5.1 Smernice za vzpostavitev podpornih mehanizmov	30
5.2 Strategije za sodelovanje z zainteresiranimi stranmi	33
Poglavje 6: Priporočila	37

6.1	Podpora lokalne in nacionalne politike	37
6.2	Priporočila na ravni EU	39
Poglavje 7: Spremljanje, vrednotenje in razširjanje		42
7.1	Orodja za merjenje učinka	42
7.2	Širjenje uspešnih praks	45
Poglavje 8: Zaključek in poziv k ukrepanju		48
8.1	Mobilizacija za zeleni prehod	48
8.2	Pričakovani rezultati in vizija prihodnosti	49
Poglavje 9: Večjezična dostopnost		52
9.1	Razpoložljivost vodnika v več jezikih	52
Poglavje 10: Dodatki		54
10.1	Katalog virov	54
Viri		57

Poglavje 1: Povzetek

1.1 Namen vodnika in razširjeni cilji

Glavni cilj vodnika je, da se podeželske skupnosti v Evropski uniji opolnomočijo s spodbujanjem javne uprave in zainteresiranih strani k podpori lokalnih podjetij v agroekološki vrednostni verigi, s posebnim poudarkom na agroživilskih pobudah, ki jih vodijo ženske. Namen vodnika je zagotoviti celovit okvir, ki ne le podrobno opisuje uspešne strategije in prakse iz partnerskih držav - Španije, Južne Tirolske, Slovenije, Poljske in Madžarske -, temveč služi tudi kot navdihujoče orodje za druge regije, ki si prizadevajo za podobne trajnostne razvojne pobude. S poudarkom na opolnomočenju žensk v agroživilskem sektorju želi ta vodnik obravnava kritično področje razvoja, ki pogosto nima zadostne podpore in prepoznavnosti. Ženske imajo ključno vlogo v podeželskih gospodarstvih, vendar se pogosto soočajo z ovirami, ki omejujejo njihov potencial na področju agroekološkega podjetništva. Zato je razširjeni cilj vodnika navdihniti druge podeželske skupnosti v Evropi, da vzpostavijo in okrepijo mehanizme, ki podpirajo ženske podjetnice, ter tako zagotovijo bolj vključujočo in trajnostno gospodarsko rast v teh regijah.

1.2 Povezava trajnostnega razvoja in zelenega prehoda

Vodnik je povezan s širšimi cilji trajnostnega razvoja in zelenega prehoda, ki jih zagovarja Evropska unija. Agroekologija ni le način pridelave hrane, temveč celovit pristop k razvoju kmetijskih sistemov, ki so tesno povezani z naravnim in družbenim okoljem ter mu koristijo. Z osredotočanjem na trajnostne prakse, agroekologija podpira biotsko raznovrstnost, ohranja vire in zmanjšuje vpliv na okolje, obenem pa prispeva h gospodarski in socialni blaginji lokalnih skupnosti..

Podpora lokalnim podjetjem pri sprejemanju agroekoloških praks neposredno prispeva k več ciljem trajnostnega razvoja (SDG), vključno s cilji SDG 2 (odprava lakote), SDG 5 (enakost spolov), SDG 12 (odgovorna poraba in proizvodnja) in SDG 15 (življenje na kopnem). Ta vodnik javnim upravam in zainteresiranim stranem zagotavlja praktična orodja in primere, katerih cilj ni le izboljšanje gospodarskih rezultatov, temveč tudi krepitev socialne kohezije in skrb za okolje.

Vir: <https://globalactionplan.iee/>

Za prehod na zeleno gospodarstvo so potrebna usklajena prizadevanja na več ravneh, ta vodnik pa postavlja lokalne in regionalne zainteresirane strani v ospredje teh sprememb. S krepitvijo vloge žensk in agroekoloških praks lahko skupnosti spodbudijo transformativno spremembo v smeri trajnosti, ki je v skladu z dolgoročnimi cilji EU za vzpostavitev odpornega, vključujočega in zelenega gospodarstva.

Ta povzetek je podlaga za podrobno obravnavo posebnih strategij, študij primerov in priporočil, ki jih lahko različne zainteresirane strani sprejmejo in prilagodijo za doseganje teh ambicioznih, a dosegljivih ciljev, v naslednjih poglavjih. S skupnim delovanjem, skupnim znanjem in ciljno usmerjeno podporo lahko podeželske skupnosti v EU postanejo zgled trajnostnega razvoja v kmetijskem sektorju.

1.3 Slovar ključnih izrazov

Agroekologija: Integriran pristop h kmetijstvu, ki uporablja ekološka načela v kmetijskih praksah za ustvarjanje trajnostnih in odpornih prehranskih sistemov..

Biodiverziteteta: Raznolikost rastlinskega in živalskega sveta v določenem habitatu. Velika biotska raznovrstnost pogosto kaže na zdrav ekosistem.

Krepitev zmogljivosti: Proces razvijanja in krepitev spretnosti, sposobnosti in virov, ki jih organizacije in skupnosti potrebujejo za preživetje, prilagajanje in uspeh v hitro spreminjajočem se svetu.

Podnebna odpornost: Zmožnost sistema ali skupnosti, da predvidi, se pripravi, odzove in okreva po vplivih, povezanih s podnebjem.

Skupna kmetijska politika (SKP): Okvir kmetijske politike EU, ki je namenjen podpori kmetom, izboljšanju kmetijske produktivnosti in zagotavljanju stabilne oskrbe s hrano po dostopnih cenah..

Kooperative: Kmetija, podjetje ali druga organizacija, ki je v skupni lasti in upravljanju članov, ki si delijo dobiček ali koristi.

Ekosistemske storitve: Koristi, ki jih ljudje dobijo od ekosistemov, vključno s storitvami preskrbe s hrano in vodo, regulacijskimi storitvami, kot sta nadzor poplav in bolezni, ter kulturnimi storitvami, kot so duhovne in rekreacijske koristi.

Zeleni prehod: Zeleni prehod pomeni prehod na trajnostno gospodarstvo in družbo, ki ne temelji na prekomerni porabi naravnih virov (vključno s fosilnimi gorivi) in prekomernem obremenjevanju okolja.

Mikrofinance: Finančne storitve, vključno z majhnimi posojili, ki se zagotavljajo posameznikom ali malim podjetjem, ki nimajo dostopa do tradicionalnih bančnih storitev.

Permakultura: Kmetijski in družbeni principi gospodarjenja ki se osredotočajo na simulacijo ali neposredno uporabo vzorcev in značilnosti, opaženih v naravnih ekosistemih.

Regenerativno kmetijstvo: Sistem kmetijskih načel in praks, ki si prizadeva za obnovo in izboljšanje celotnega ekosistema kmetije z velikim poudarkom na zdravju tal, biotski raznovrstnosti in upravljanju voda.

Cilji trajnostnega razvoja (SDGs): Zbirka 17 globalnih ciljev, ki jih je Generalna skupščina Združenih narodov določila leta 2015 za leto 2030. Pokrivajo širok spekter vprašanj družbenega, gospodarskega in okoljskega razvoja.

Vertikalno kmetovanje: Praksa gojenja poljščin v navpično postavljenih plasteh, ki pogosto vključuje kmetijstvo v nadzorovanem okolju, katerega cilj je optimizirati rast rastlin in tehnike gojenja brez zemlje, kot so hidroponika, akvaponika in aeroponika.

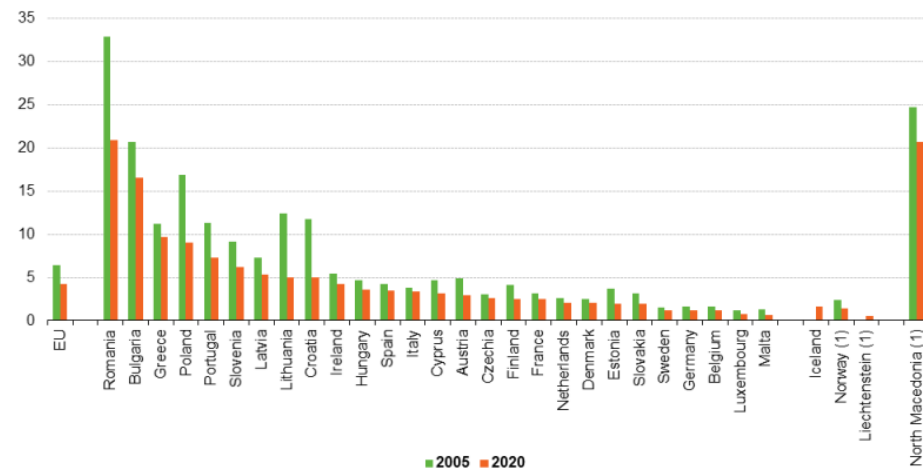
V tem razdelku dodatkov sta na voljo obsežen seznam virov in slovar ključnih izrazov, ki bralcem nudita dodatno podporo in jasnost pri vključevanju v agroekološke prakse in pobude.

Poglavje 2: Uvod

2.1 Pomen agroekologije za razvoj podeželja

Agroekologija predstavlja transformativni način izvajanja kmetijstva, ki ne zagotavlja le pridelave ustrezne hrane, temveč tudi ohranja in izboljšuje okoljske, družbene in gospodarske razsežnosti kmetijskih sistemov. Združuje ekološka načela s proizvodnjo hrane, pri čemer poudarja biotsko raznovrstnost, ekosisteme in trajnostne interakcije med rastlinami, živalmi, ljudmi in okoljem. Ker so podeželska območja odvisna predvsem od kmetijstva, agroekologija ponuja ključno pot k trajnostnemu razvoju podeželja s spodbujanjem praks, ki ohranjajo vire, so družbeno vključujoče in ekonomsko uspešne.

Zaposleni v kmetijstvu (% vseh zaposlenih, 2005 in 2020)

(*) 2019.

Source: Eurostat (online data code: nama_10_a64_e)

eurostat

Prednosti agroekologije na podeželju so večplastne:

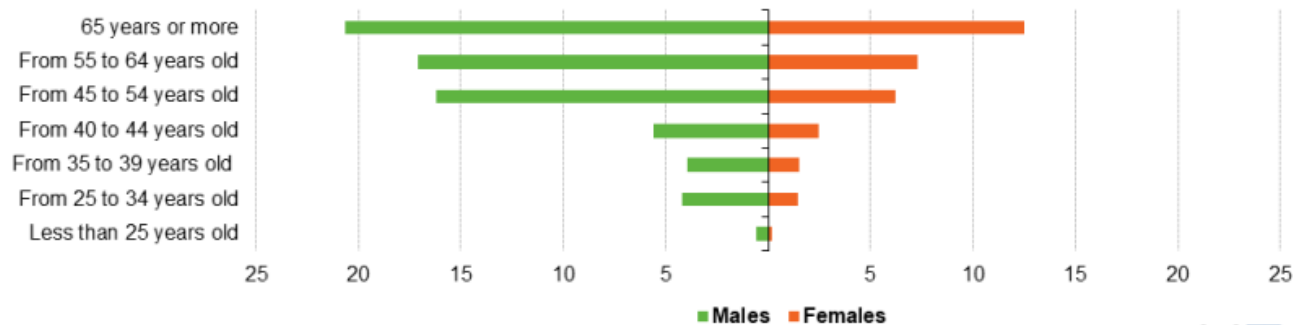
- **Okoljska trajnost:** Agroekologija pomaga ohranjati naravne vire in biotsko raznovrstnost, izboljšuje rodovitnost tal in zmanjšuje odvisnost od kemičnih sredstev.
- **Gospodarska odpornost:** Diverzificirani agroekološki sistemi lahko zagotavljajo stabilne donose in raznolike pridelke, kar zmanjšuje tveganje in izboljšuje prehransko varnost. Ta diverzifikacija omogoča tudi več virov dohodka za podeželske družine.
- **Družbeno blagostanje:** Agroekološki pristopi, ki temeljijo na skupnosti, krepijo socialne vezi in spodbujajo izmenjavo znanja, kar je bistvenega pomena za skladen razvoj skupnosti.

Z vključitvijo agroekoloških praks v strukturo razvoja podeželja lahko skupnosti dosežejo odpornost proti podnebnim spremembam, gospodarskim nihanjem in družbenim izzivom ter si tako dolgoročno zagotovijo preživetje.

2.2 Pomen vloge žensk v agroekologiji

Ženske so pogosto hrbtenica podeželskih gospodarstev, zlasti v kmetijski proizvodnji in prehranskih sistemih. Kljub njihovi ključni vlogi se ženske pogosto srečujejo s pomembnimi ovirami, ki omejujejo njihove možnosti za rast in vodenje na področju agroekologije. Te ovire vključujejo omejen dostop do zemlje, posojil in tehnologije, nezadostno sodelovanje pri sprejemanju odločitev ter politike in prakse, ki so pristranske glede na spol. Reševanje teh izzivov in podpora ženskam v agroekologiji jih ne le opolnomočita, temveč tudi izkoristita njihove edinstvene poglede in spretnosti, ki so ključnega pomena za inovativen in trajnostni razvoj podeželja.

Starostni razredi nosilcev kmetijskih gospodarstev po spolu (% vseh kmetijskih nosilcev, EU 2020)

Source: Eurostat (online data code: ef_m_farmang)

eurostat

Opolnomočenje žensk v agroekologiji lahko privede do številnih pozitivnih sprememb:

- **Prehrabena varnost:** Ženske imajo kot glavne skrbnice in dobaviteljice hrane ključno vlogo pri zanesljivi preskrbi s hrano. Njihovo opolnomočenje zagotavlja boljše prehranske rezultate za skupnost.
- **Večja gospodarska produktivnost:** Omogočanje dostopa do virov in sodelovanja na trgih ženskam povečuje splošno kmetijsko produktivnost in gospodarsko rast.
- **Trajnostne prakse :** Ženske spodbujajo trajnostne kmetijske prakse in ohranjanje virov, kar vpliva na dolgoročno trajnost.

Spodbujanje aktivnega sodelovanja in vodenja žensk v agroekologije, ni le vprašanje enakosti spolov, temveč tudi strateški pristop za doseganje bolj trajnostnega, odpornega in pravičnega razvoja podeželja.

2.3 Vizija za preoblikovanje evropskih podeželskih območij

Vizija preoblikovanja evropskih podeželskih območij z agroekologijo je ambiciozna in večplastna, saj želi ustvariti gospodarsko uspešne, okoljsko trajnostne in socialno vključujoče skupnosti.

To preoblikovanje predvideva:

- **Odporne kmetijske prakse:** Vključevanje tradicionalnega znanja z inovativnimi praksami za vzpostavitev odpornih kmetijskih sistemov, ki so odporni na podnebne in gospodarske pritiske.
- **Opolnomočenje skupnosti:** Zagotavljanje, da imajo vsi člani skupnosti, zlasti ženske, enake možnosti, da prispevajo k trajnostnemu razvoju in imajo od njega koristi.
- **Izboljšana kakovost življenja:** Izboljšanje splošne kakovosti življenja z zagotavljanjem čistega okolja, zdrave hrane in močnih vezi v skupnosti.

Namen tega vodnika je postaviti temelje za preobrazbo in z zagotavljanjem praktičnih strategij in primerov, ki jih lahko skupnosti prilagodijo svojim edinstvenim okoliščinam. S sprejetjem agroekologije in njenih načel, lahko evropska podeželska območja postanejo zgled trajnostnega razvoja in pokažejo, kako učinkovito uskladiti produktivnost z okoljskimi in družbenimi odgovornostmi. S tem pristopom, naj bi vodnik spodbudil zainteresirane strani v EU, da začnejo izvajati ukrepe, ki podpirajo to vizijo, s čimer bi ta postala skupni cilj za izboljšanje vseh podeželskih skupnosti

Poglavje 3: Kontekst in ozadje

3.1 Pregled projektnih dejavnosti

Ta projekt je bil zasnovan in izveden, kot skupno prizadevanje petih evropskih držav: Španija, Italija, Slovenija, Poljska in Madžarska. Glavni cilj je spodbujati uvajanje agroekoloških praks s posebnim poudarkom na krepitvi vloge žensk v agroživilskem sektorju. Dejavnosti, ki jih zajema ta projekt, so raznolike in so namenjene reševanju posebnih lokalnih potreb, hkrati pa čezmejni izmenjavi znanja in najboljših praks. Ključne dejavnosti vključujejo:

Dogodki za krepitev zmogljivosti: Izvedeni so bili dogodki za izboljšanje spretnosti na področju trajnostnih kmetijskih tehnik, poslovnega upravljanja in upravljanja okolja.

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.Številka projekta: 2022-1-ES01-KA220-ADU-000089303.

Krepitev mobilizacije skupnosti in podpora ženskemu podjetništvu v agroekološkem sektorju

Vir: BC Naklo

Co-funded by
the European Union

Financirano s strani Evropske unije. Izražena stališča in mnenja so zgolj stališča in mnenja avtorja(-ev) in ni nujno, da odražajo stališča in mnenja Evropske unije ali Evropske izvajalske agencije za izobraževanje in kulturo (EACEA). Zanje ne moreta biti odgovorna niti Evropska unija niti EACEA.Številka projekta: 2022-1-ES01-KA220-ADU-000089303.

Vir: CTRIA, Hungary

Kampanija ozaveščanja: Te kampanje so namenjene izobraževanju širše skupnosti o prednostih agroekologije in ključni vlogi žensk pri vodenju teh pobud.

Vir: Fundación Acción Contra el Hambre, Spain

Dejavnosti vključevanja deležnikov: Redna srečanja z lokalnimi vladami, nevladnimi organizacijami, podjetniki in voditelji skupnosti za spodbujanje okolja za sodelovanje in omogočanje politične podpore.

Razvoj zadrug, ki jih vodijo ženske: Podpiranje ustanavljanja in trajnosti zadrug, ki jih vodijo ženske, da bi okrepili njihovo prisotnost na trgu in gospodarski vpliv.

Te dejavnosti so podprte s stalnim postopkom posvetovanja z lokalnimi skupnostmi, da se zagotovi, da projekt ostane usklajen z njihovimi potrebami in željami. Ta pristop zagotavlja sodelovanje od spodaj navzgor, pri čemer izvajanje projekta temelji na lokalnih izkušnjah.

3.2 Analiza trenutnega stanja na področju agroekologije v partnerskih državah

Agroekologija se v sodelujočih državah zelo razlikuje, na kar vplivajo geografski, gospodarski in kulturni dejavniki:

Španija ima bogato kmetijsko tradicijo in je vodilna pri vključevanju agroekologije v svoj kmetijski sektor. Agroekologija velja za trajnostno rešitev za špansko kmetijstvo, ki izboljšuje zdravje tal in spodbuja trajnostne kmetijske prakse. Vendar pa ostaja izziv, kako te prakse razširiti izven tržnih niš in jih vključiti v širše kmetijske okvire.

Slovenija je pokazala agilno prilagodljivost pri izvajanju agroekoloških projektov, ki temeljijo na skupnosti, zlasti pri spodbujanju lokalnih prehranskih sistemov. Država je nedavno gostila simpozij, osredotočen na rešitve za prehod v agroekologijo, na katerem je bil poudarjen pomen ekološkega prehoda, ki se začne z agronomijo in zmanjšanjem odvisnosti od pesticidov.

Poljska in Madžarska sta v primerjavi z drugimi evropskimi državami v zgodnejših fazah sprejemanja agroekoloških praks. Študija, ki je primerjala motive in ovire za vodenje ekoloških kmetij na Poljskem in Madžarskem, je pokazala, da se kmetje v teh državah soočajo z izzivi, ki jih morajo premagati. Pobuda BIOEAST si prizadeva za kartiranje in povezovanje agroekoloških živih laboratorijev in projektov v teh regijah, da bi podprla prehod na bolj trajnostne prakse.

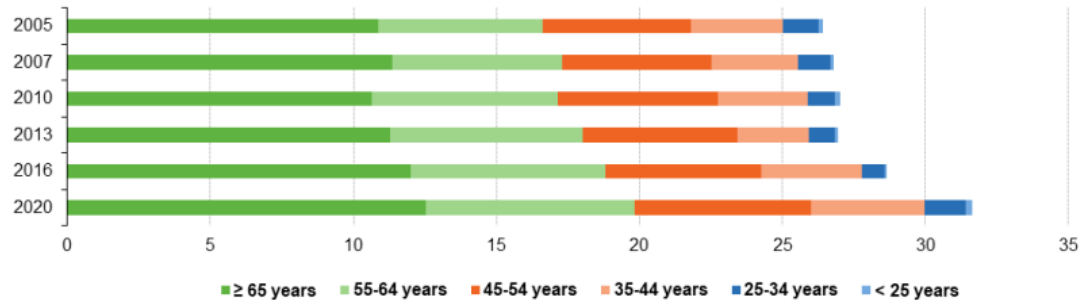
To raznoliko ozadje ponuja bogato paleto izkušenj in modelov, iz katerih se je mogoče učiti in razumeti širok spekter agroekološkega izvajanja v Evropi. Vključevanje mladih je ključnega pomena za ponovni zagon prehranskega sistema in spodbujanje agroekologije po vsej celini. Vključevanje ekosistemskih storitev v načrtovanje agroekoloških prehodov je še en pomemben dejavnik pri prilagajanju kmetovanja lokalnim virom in krepitvi biološke aktivnosti tal.

Če povzamemo, medtem ko sta Španija in Slovenija naredili velik napredek na področju agroekologije, se Poljska in Madžarska še vedno soočata z izzivi pri prehodu s konvencionalnih na trajnostne kmetijske prakse. Nadaljnja prizadevanja za izmenjavo znanja, zagotavljanje podpore in vključevanje zainteresiranih strani bodo ključna za napredek agroekologije v teh partnerskih državah.

3.3 Izzivi in priložnosti za pobude, ki jih vodijo ženske

Ženske so najbolj dragocen vir podjetniškega in vodstvenega potenciala v Evropi. Med letoma 2014 in 2018 je bila verjetnost, da bodo ženske v državah OECD ustanovile svoje podjetje, dvakrat večja kot v EU. Ker podjetnice in samozaposlene ženske predstavljajo vir trajnostne gospodarske rasti, ustvarjanja delovnih mest in inovacijskega potenciala, je spodbujanje tega vira rasti pomembno sredstvo za spodbujanje ekonomske opolnomočenosti in neodvisnosti žensk. Poleg tega se z opolnomočenjem žensk povečujejo produktivnost, gospodarska diverzifikacija in enakost dohodkov. Samozaposlitev bi bilo treba priznati kot obliko dela, ki prispeva k ustvarjanju delovnih mest in zmanjševanju brezposelnosti. Študije kažejo, da imajo ženske pogosto drugačne stile vodenja in upravljanja kot moški ter da je raznolikost spolov v timih koristna za družbo in gospodarstvo. Podpora podjetnicam in samozaposlenim ženskam bi okrepila tudi konkurenčnost EU, zato bi morale EU in njene države članice spodbujati vse podjetniške dejavnosti, ki ustvarjajo delovna mesta in dohodek ter tako dodajajo vrednost podjetjem in družbi.

Ženske, ki vodijo kmetije (% vseh vodij kmetij, po starosti, EU, 2005-2020)

Source: Eurostat (online data code: ef_m_farmang)

eurostat

Kljub izjemni vlogi, ki jo imajo ženske v podeželskem gospodarstvu, se soočajo s številnimi izzivi, ki ovirajo njihovo polno sodelovanje v agroekologiji:

- **Dostop do virov:** Ženske imajo pogosto slabši dostop do zemlje, kapitala in tehnologije kot njihovi moški kolegi. Ta razlika omejuje njihovo sposobnost ustanavljanja in širjenja kmetijskih podjetij.

Dostopnost zemlje in kapitala lahko ženskam pomeni omejitev dostopa, te omejitve pogosto izhajajo iz kulturnih, pravnih in gospodarskih dejavnikov

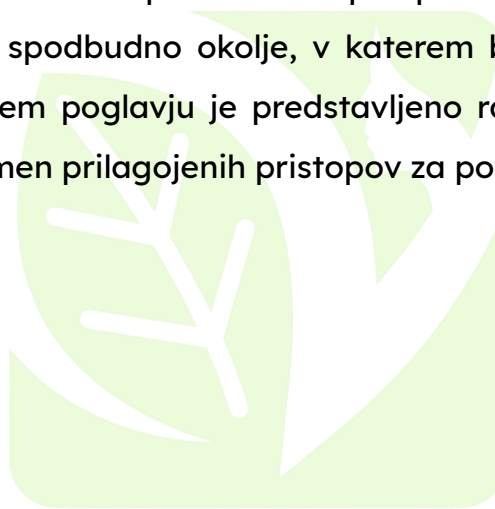
- **Pravne omejitve:** v številnih državah pravni status ženskam ne omogoča, da bi imele v lasti zemljo ali najemale posojila. Na primer, tradicionalni zakoni o dedovanju pogosto dajejo prednost moškim, zato imajo ženske omejen dostop do zemlje ali pa ga sploh nimajo.
- **Kulturne norme:** Kulturne in družbene norme pogosto dajejo prednost moškim pri lastništvu zemlje in kapitala. V številnih skupnostih ženske nimajo vpliva na upravljanje družinskega premoženja, njihov dostop do zemlje pa je odvisen od dobre volje moških družinskih članov.
- **Ekonomske ovire:** Ženske imajo pogosto manj ekonomskih sredstev kot moški, zato težje pridobivajo zemljo in kapital. Kreditne institucije pogosto postavljajo strožje pogoje za ženske ali pa jim preprosto ne odobrijo kredita.
- **Pomanjkanje izobrazbe:** Ženske imajo težave z dostopom do izobrazbe, ki je prav tako velika ovira. Ženske z nižjo stopnjo izobrazbe slabše uveljavljajo svoje pravice in se slabše zavedajo možnosti pridobivanja zemljišč in kapitala.
- **Kulturne in družbene ovire:** Na številnih podeželskih območjih lahko tradicionalne vloge spolov omejujejo sodelovanje žensk pri sprejemanju odločitev v gospodinjstvu in skupnosti.
- **Pomanjkanje prilagojene podpore:** Podporne storitve, vključno z možnostmi usposabljanja in mreženja, pogosto niso namenjene posebnim potrebam in omejitvam, s katerimi se soočajo ženske.

Nasprotno pa so priložnosti za okrepitev pobud, ki jih vodijo ženske, ogromne in jih je mogoče spodbuditi z:

- **Posegi politike:** Izvajanje politik, ki ženskam zagotavljajo dostop do zemlje, kreditov in tehnologije, lahko bistveno poveča njihovo produktivnost in trajnost.

- **Izobraževanje in usposabljanje:** Ciljno usmerjeni izobraževalni programi, ki ženskam omogočajo pridobivanje spretnosti, potrebnih za sodobne agroekološke prakse, lahko premostijo vrzel v znanju in izvajanju.
- **Gradnja mreže:** Ustvarjanje mrež med podjetnicami lahko spodbuja sodelovanje, izmenjavo zgodb o uspehu in medsebojno podporo.

Za reševanje teh izzivov in izkoriščanje teh priložnosti so potrebna skupna prizadevanja in prilagojene strategije, ki jih ta projekt poskuša razviti in spodbujati. Cilj je ustvariti spodbudno okolje, v katerem bodo ženske lahko uspevale kot voditeljice pri agroekološki preobrazbi svojih skupnosti. V tem poglavju je predstavljeno razumevanje trenutnega stanja agroekologije v državah partnericah projekta in poudarjen pomen prilagojenih pristopov za povečanje učinka pobud, ki jih vodijo ženske, v teh različnih okoljih.

Poglavje 4: Najboljše prakse in študije primerov

4.1 Pobude za povečanje ozaveščenosti

Ozaveščanje o prednostih in metodah agroekologije je bistvenega pomena za spodbujanje podpore in sodelovanja skupnosti. Učinkovite pobude za ozaveščanje so se v različnih oblikah izvajale v vseh sodelujočih državah.

4.1.1 Izobraževalni programi in delavnice

Izobraževalni programi in delavnice so učinkovita orodja za širjenje znanja o agroekologiji. Cilj teh pobud je člane skupnosti opremiti z veščinami in razumevanjem, potrebnim za sprejetje trajnostnih praks.

Primer: Španija

- **Naslov programa:** UČNE SKUPNOSTI
- **Lokacija:** Galicia, Castilla la Mancha in Navarra.
- **Opis:** Naloga je delovati kot posrednik med vsemi akterji in prebivalci območja, da bi skupaj oblikovali rešitve, akcijske načrte, raziskali priložnosti, ekološki prehod z nastajajočimi sektorji in poiskali načine, kako se uveljavljati na območju, da bi zadržali in pritegnili nove udeležence.
- **Rezultati:** Oblikovanje skupnega akcijskega načrta za podeželje, ki bo vključeval številne zainteresirane strani, zasebne in javne akterje, skupine za razvoj podeželja, lokalne akterje, izobraževalne skupnosti, državljane, podjetnike, podjetja, združenja, brezposelne osebe.

Vir: Fundación Acción Contra el Hambre, Spain

Primer: Madžarska

- **Naslov programa:** Delavnice o kmetovanju brez uporabe kemikalij
- **Lokacija:** Pázmánd
- **Opis:** Te delavnice so osredotočene na zmanjšanje uporabe kemikalij v kmetijstvu in omogočajo praktično usposabljanje o metodah ekološkega kmetovanja, zatiranju škodljivcev in upravljanju tal.
- **Rezultati:** Udeleženci so uspešno prešli na kmetovanje brez kemikalij ter izboljšali zdravje okolja in kakovost izdelkov.

4.1.2 Kampanije v okviru skupnosti in medijev

Kampanje v okviru skupnosti in medijih imajo pomembno vlogo pri ozaveščanju o prednostih agroekologije in pomenu podpore lokalnim, trajnostnim prehranskim sistemom.

Primer: Južna Tirolska

- **Naslov kampanije:** Zelena Južna Trirolska
- **Lokacija:** Južna Trirolska
- **Opis:** Ta kampanja je uporabila družbene medije, lokalni radio in dogodke v okviru skupnosti za spodbujanje trajnostnih kmetijskih praks. Poudarja zgodbe o uspehu in ponuja praktične nasvete za uporabo agroekoloških metod.
- **Rezultat:** Rezultat: večja vključenost skupnosti in naraščajoče gibanje za trajnostne prakse med lokalnimi kmeti.

Primer: Poljska

- **Naslov kampanije:** Edynia – Trajnostno kmetijstvo za prihodnost
- **Lokacija:** Podlachia

- **Opis:** V okviru multimedijske kampanje so bili predvajani dokumentarni filmi, vsebine za družbene medije in izobraževalno gradivo o pomenu zmanjševanja količine zavržene hrane in uporabe trajnostnih kmetijskih tehnik.
- **Rezultat:** Večja ozaveščenost javnosti in podpora lokalnim pobudam za trajnostno kmetijstvo.

4.2 Strategije vključevanja zainteresiranih strani

Za uspeh agroekoloških pobud je bistvenega pomena vključevanje zainteresiranih strani. Učinkovite strategije sodelovanja vključujejo združevanje različnih zainteresiranih strani za sodelovanje in izmenjavo znanja.

4.2.1 Okrogle mize in dogodki za mreženje

Okrogle mize in dogodki za mreženje so priložnost, da zainteresirane strani razpravljajo o izzivih, izmenjujejo izkušnje in razvijajo skupne rešitve.

Primer: Španija

- **Naslov dogodka:** START INNOVATE SHARE!
- **Lokacija:** Badajoz, Extremadura
- **Opis:** Ta dogodek je namenjen motiviranju novih podjetnikov, ki vstopajo na podjetniško pot, usposabljanja potekajo o poslovnem načrtovanju in komunikacijskih veščinah, ki mu sledijo okrogle mize z zainteresiranimi stranmi iz javnega in zasebnega sektorja.
- **Rezultat:** večja motivacija in spretnosti podjetnikov, kar bo privedlo do uspešne predstavitve poslovnega načrta in večjega sodelovanja z zainteresiranimi stranmi.

4.2.2 Stakeholder Mapping and Engagement Plans

Razvoj načrtov kartiranja in vključevanja zainteresiranih strani zagotavlja, da so vse pomembne strani opredeljene in dejavno vključene v agroekološke pobude.

Primer: Južna Tirolska

- **Naslov dogodka:** Učenje – rast – življenje s kmeticami
- **Lokacija:** Južna Tirolska
- **Opis:** Ta projekt vključuje načrtovanje deležnikov iz lokalne uprave, izobraževalnih ustanov in skupnostnih organizacij, da bi podprli kmetice pri zagotavljanju storitev varstva otrok in oskrbe starejših.
- **Rezultat:** Močnejše mreže deležnikov in bolj celovita podpora za agroekološka podjetja, ki jih vodijo ženske.

4.3 Primeri uspešnih podjetij, ki jih vodijo ženske

Predstavitev uspešnih agroekoloških podjetij, ki jih vodijo ženske, je navdih in praktični vpogled za druge podjetnike in skupnosti. Naslednje študije primerov iz Španije, Italije, Slovenije, Poljske in Madžarske prikazujejo različne in uspešne primere.

4.3.1 Študija primera 1: Španija

- **Naslov:** START INNOVATE SHARE!
- **Vrsta instrumenta:** Dogodek
- **Geografsko področje:** Regionalni, pokrajinski, lokalni
- **Lokacija:** Badajoz, Extremadura
- **Tematski cilji:** Pritegniti podjetnike s konsolidiranimi idejami in vključiti zainteresirane strani v regiji.

Vir: Fundación Acción Contra el Hambre, Španija

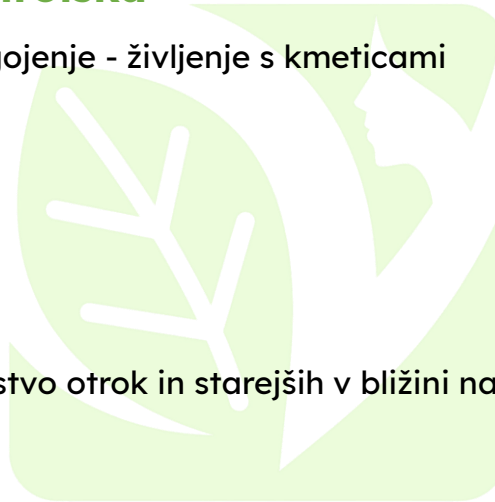
Podrobne informacije:

- **Obravnavami problem:** Občutek, da je podjetništvo nedostopno zaradi zapletenih postopkov, težav s financiranjem in pomanjkanja zaupanja.
- **Izvajanje:** Dogodek spodbuja bodoče podjetnike z usposabljanjem o poslovnih načrtih in komunikacijskih veščinah, ki se zaključijo z javnim nastopom. Vključuje okrogle mize in pogovore z lokalnimi in regionalnimi zainteresiranimi stranmi.
- **Deležniki in upravičenci:** Brezposelne osebe, ki želijo razviti poslovne ideje, lokalni in regionalni donatorji, občine, podjetja in sektorski strokovnjaki.
- **Potrebna sredstva:** Izvajalci usposabljanja za poslovno načrtovanje in komuniciranje, prostor dogodka, avdiovizualna oprema, govorniki, gostinska ponudba in komunikacijsko gradivo.

- **Dokazi o uspehu:** Visoka stopnja zaključenih poslovnih načrtov, uspešne predstavitve in pozitivne povratne informacije zainteresiranih strani in udeležencev.
- **Potencial za učenje ali prenos:** Ključni dejavniki uspeha so aktivno sodelovanje lokalnih oblasti in vključevanje različnih akterjev, zato je dejavnost mogoče zlahka prilagoditi in prenesti v druge regije.

4.3.2 Študija primera 2: Južna Tirolska

- **Naslov:** Socialno sodelovanje: Učenje - gojenje - življenje s kmeticami
- **Vrsta dokumenta:** Socialna zadruga
- **Geografsko področje:** Lokalno
- **Lokacija:** Južna Tirolska, Bolzano
- **Tematski cilji:** Ustvarjanje krajev za varstvo otrok in starejših v bližini narave

Podrobne informacije:

- **Obravnavani primer:** Pomanjkanje zaposlitvenih možnosti za ženske ter nezadostna infrastruktura za oskrbo otrok in starejših.
- **Izvajanje:** Zadruga ponuja storitve varstva otrok in oskrbe starejših na kmetijah, pri čemer v prakse varstva vključuje naravo in kmetijstvo. Usposabljanje zagotavljajo strokovne šole.

- **Zainteresirane straine in upravičenci:** Kmetovalke, otroci, starejši posamezniki, strokovne šole in organizacija južnotirolskih kmečkih žena.
- **Potrebna sredstva:** Programi usposabljanja, kmetijski viri in stalno strokovno izpopolnjevanje.
- **Dokazi o uspehu:** Dolgoročno delovanje od leta 2006, uspešno vključevanje storitev otroškega varstva in varstva starejših ter stalno povpraševanje po storitvah.
- **Možnost učenja ali prenosa:** Inicijativa se ukvarja z odpravljanjem pomankljivosti v infrastrukturi oskrbe. Primer pa je mogoče ponoviti v regijah s podobnimi potrebami, pri čemer se izkorišča naravno okolje za razvojne in terapevtske koristi.

4.3.3 Študija primera 3: Slovenija

- **Naslov:** Dan ženskega podjetništva
- **Vrsta dokumenta:** Dogodek
- **Geografsko področje:** Nacionalno
- **Lokacija:** Primorska, Ankaran
- **Tematski cilji:** Moč podjetnic v trajnostni proizvodnji hrane.

Vir: BC-Naklo, Slovenija

Podrobne informacije:

- **Obravnavani problem:** Izzivi, s katerimi se soočajo podjetnice pri dostopu do virov in podpore za trajnostno proizvodnjo hrane.
- **Izvajanje:** Letni dogodek z okroglimi mizami, možnostmi mreženja in predstavitvami podjetnic. Dogodek spodbuja odgovorne in trajnostne prehranske prakse.
- **Zainteresirane strani:** Podjetnice, Gospodarska zbornica Slovenije, Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo, agencija SPIRIT Slovenija in različni sponzorji.
- **Potrebna sredstva:** Finančna sredstva evropskih in nacionalnih agencij, ekipa za načrtovanje dogodka, govorniki in trženje.
- **Dokazi o uspehu:** Visoka udeležba in sodelovanje, podpis dogovora o odgovornem ravnanju s hrano in stalna zavezanost trajnostnim praksam.
- **Možnost učenja ali prenosa:** Model dogodka se lahko prilagodi drugim regijam, pri čemer se lahko osredotoči na lokalne izzive in zainteresirane strani ter hkrati spodbuja trajnostno podjetništvo.

4.3.4 Študija primera 4: Poljska

- **Naslov:** Edynia
- **Vrsta dogodka:** SME
- **Geografsko področje:** Lokalno

- **Lokacija:** Podlachia, Jednaczewo
- **Tematski cilji:** Kmetija z bučami

Podrobne informacije:

- **Obravnavani primer:** Dolge dobavne verige in odvisnost od pesticidov in herbicidov.
- **Izvajanje:** Začetno podjetje se osredotoča na lokalno oskrbo, trajnostno kmetijstvo in zmanjševanje količine zavržene hrane. Služi lokalnim podjetjem, kot so restavracije in šole.
- **Zainteresirane strani:** Lokalne restavracije, hoteli, supermarketi, šole in pisarne.
- **Potrebni viri:** Začetno financiranje iz sklada za zdravo hrano Augere, kmetijska sredstva.
- **Dokazi o uspehu:** Premagovanje izzivov med COVID-19, vzpostavitev pomembnih lokalnih partnerstev.
- **Možnost učenja ali prenosa:** Dokazuje uspešnost vertikalnega kmetovanja in lokalnih dobavnih verig pri zmanjševanju vpliva na okolje in izboljšanju varnosti preskrbe s hrano.

Source: PFA, Poland

4.3.5 Študija primera 5: Madžarska

- **Naslov:** KertemNeked

- **Vrsta dogodka:** Strategija za zmanjšanje uporabe kemikalij (pesticidov)
- **Geografsko področje:** Regionalno
- **Lokacija:** Velence, Pázmánd
- **Tematski cilji:** C pridelava rastlin brez kemikalij.

Podrobne informacije:

- **Obravnavani problem:** Odvisnost od uvožene, kemično obdelane zelenjave.
- **Izvajanje:** Sistem zelenjavne košarice, kjer potrošniki prejemažo svežo zelenjavo brez kemikalij neposredno od lokalnih kmetov. Sistem poudarja neposredne odnose med proizvajalcem in potrošnikom.
- **Zainteresirani strani:** Potrošniki, ki iščejo zdravo hrano, lokalni kmetje.
- **Potrebni viri:** Kakovostna zemlja, kmetijska orodja, rastlinjaki in potencialni zaposleni.
- **Dokazi o uspehu:** Trajnostna in bolj zdrava pridelava hrane, zaupanje potrošnikov v lokalne pridelke in ekonomska stabilnost kmetov z naročniškimi modeli.
- **Možnost učenja ali prenosa:** Usklajenost s trajnostnimi cilji, možnost izvajanja z nizkim proračunom in prilagodljivost različnim regijam

Source: CTRIA, Hungary

Te študije primerov zagotavljajo podroben vpogled v uspešne agroekološke pobude, ki jih vodijo ženske, ter ponujajo praktične primere in navdih za druge regije.

Poglavje 5: Okvir za sodelovanje in izvajanje

5.1 Smernice za vzpostavitev podpornih mehanizmov

Za uspešno podporo agroekološkim pobudam, ki jih vodijo ženske, je treba vzpostaviti zanesljive mehanizme, ki zagotavljajo finančna sredstva, usposabljanje in krepitev zmogljivosti. Ti mehanizmi lahko bistveno povečajo trajnost in vpliv agroekoloških projektov.

5.1.1 Finančna podpora in sredstva

Dostop do financiranja: Zagotavljanje dostopnih možnosti financiranja je bistvenega pomena. To je mogoče doseči z nepovratnimi sredstvi, nizkoobrestnimi posojili in mikrofinanciranjem, posebej prilagojenim za ženske podjetnice v agroekologiji. Javne uprave lahko v sodelovanju s finančnimi institucijami oblikujejo namenske sklade, ki podpirajo projekte trajnostnega kmetijstva.

- **Nepovratna sredstva in subvencije:** Vlade in lokalni organi lahko ponudijo nepovratna sredstva in subvencije za kritje začetnih stroškov vzpostavitve, nakupa opreme in operativnih stroškov. Te finančne pomoči lahko spodbudijo več žensk, da se lotijo agroekologije.
- **Programi mikrofinanciranja:** Sodelujte z mikrofinančnimi institucijami in ponudite majhna posojila podjetnicam. Ta posojila bi morala imeti prilagodljive pogoje odplačevanja in nižje obrestne mere, da bi bila dostopnejša.

- **Investicijski skladi:** Ustanovite regionalne investicijske sklade, ki se osredotočajo na trajnostno kmetijstvo in pobude, ki jih vodijo ženske. Ti skladi lahko pritegnejo zasebne vlagatelje, ki jih zanima družbeni in okoljski vpliv.

Zagotavljanje virov: Poleg finančne podpore je ključnega pomena tudi zagotavljanje dostopa do fizičnih virov in infrastrukture. To vključuje zemljo, kmetijsko opremo, semena ter dostop do vode in energije.

- **Dostop do zemljišč:** Omogočanje dostop ženskam do obdelovalnih zemljišč z dodeljevanjem zemljišč, programi zakupa ali skupnostnimi zemljiškimi skladi. Zagotavljanje varne lastnine zemlje lahko ženskam omogoči, da vlagajo v dolgoročne agroekološke prakse.
- **Oprema in tehnologija:** Zagotovitev subvencije, možnost najema ali nakupa trajnostne kmetijske opreme in tehnologije. To vključuje orodja za ekološko kmetovanje, namakalne sisteme in rešitve za obnovljive vire energije..
- **Dostop do trga:** Vzpostavite lokalne in regionalne trge, ki dajejo prednost pridelkom iz agroekoloških podjetij, ki jih vodijo ženske. To lahko vključuje kmetijske tržnice, zadrušne trgovine in spletne platforme.

5.1.2 Usposabljanje in krepitev zmogljivosti

Zagotavljanje celovitih programov usposabljanja in krepitve zmogljivosti je bistvenega pomena za krepitev vloge žensk v agroekologiji. Ti programi morajo zajemati tehnična znanja, poslovno upravljanje in razvoj vodstvenih sposobnosti.

Tehnično usposabljanje: Ponudba programov usposabljanja, ki se osredotočajo na trajnostne tehnike kmetovanja, zdravje tal, upravljanje z vodo in ekološki nadzor škodljivcev. Ti programi se lahko izvajajo v sodelovanju s kmetijskimi univerzami, raziskovalnimi ustanovami in nevladnimi organizacijami.

- **Delavnice in terenske šole:** Organiziranje praktične delavnice in terenske šole, na katerih se lahko ženske učijo in prakticirajo agroekološke metode. Te lahko vključujejo teme, kot so permakultura, agrozdarstvo in regenerativno kmetijstvo.
- **Razširitvene storitve:** Razvijanje storitev za razširjanje znanja, ki bodo zagotavljale stalno podporo in tehnično svetovanje kmetovalkam. Razširitveni agenti lahko obiskujejo kmetije, nudijo smernice in pomagajo pri reševanju težav.

Poslovno in vodstveno usposabljanje: Ženske pridobijo znanja in spretnosti, potrebne za vodenje in rast njihovih agroekoloških podjetij. To vključuje usposabljanje na področju poslovnega načrtovanja, finančnega upravljanja, trženja in vodenja.

- **Podjetniški tečaji:** Zagotavljanje tečajev podjetništva, prilagojene potrebam žensk v kmetijstvu. Ti tečaji morajo vključevati razvoj poslovnih modelov, finančno načrtovanje in analizo trga.
- **Programi mentorstva:** Vzpostavitev mentorskih programov, ki bodo povezali izkušene podjetnice z novinkami. Mentorji lahko nudijo smernice, izmenjujejo izkušnje in pomagajo graditi mreže.

- **Razvoj vodenja:** Ponudba programov za razvoj vodenja, ki ženskam omogočajo, da prevzamejo vodilne vloge v svojih skupnostih in organizacijah. To lahko vključuje usposabljanje za javno nastopanje, pogajanja in zagovorništvo.

5.2 Strategije za sodelovanje z zainteresiranimi stranmi

Učinkovito sodelovanje zainteresiranih strani je ključnega pomena za uspeh agroekoloških pobud. Z vzpostavljanjem trdnih partnerstev ter zagotavljanjem nemotene komunikacije in usklajevanja lahko povečamo učinek teh pobud.

Vir: <https://well-grounded.org>

5.2.1 Ustvarjanje učinkovitih modelov partnerstva

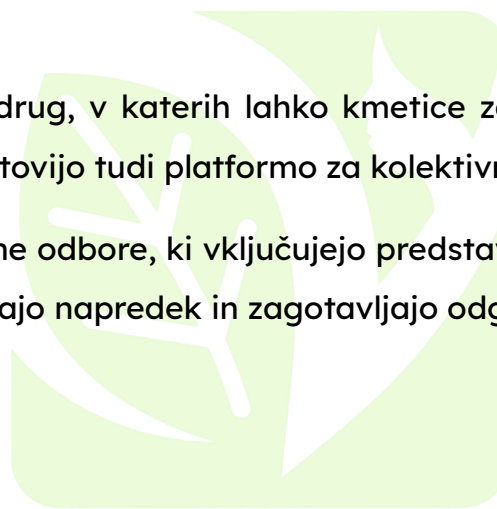
Platforme z več zainteresiranimi stranmi: Vzpostavitev platform, ki združujejo različne zainteresirane strani, vključno z vladnimi agencijami, nevladnimi organizacijami, raziskovalnimi ustanovami, zasebnim sektorjem in skupinami skupnosti. Te platforme lahko olajšajo dialog, izmenjavo znanja in skupno ukrepanje.

- **Agroekološke mreže:** Vzpostavite regionalne in nacionalne mreže, ki se osredotočajo na agroekologijo. Te mreže lahko organizirajo konference, delavnice in skupne projekte za izmenjavo najboljših praks in inovacij.

- **Javno – zasebna partnerstva:** Razvijajte partnerstva med javnimi subjekti in zasebnimi podjetji za izkoriščanje virov, strokovnega znanja in dostopa do trga. Ta partnerstva lahko podpirajo obsežne agroekološke projekte in razvoj infrastrukture.

Organizacije, ki delujejo v skupnosti: Okrepiti in podpreti lokalne organizacije, ki delujejo na področju agroekologije. Te organizacije imajo lahko ključno vlogo pri mobilizaciji članov skupnosti, zagotavljanju usposabljanja in zagovarjanju politične podpore.

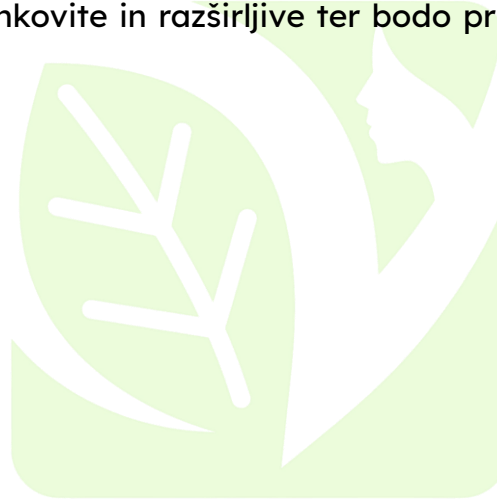
- **Zadruga:** Spodbujajte ustanavljanje zadrug, v katerih lahko kmetice združujejo vire, izmenjujejo znanje in kolektivno dostopajo do trgov. Zadruga lahko zagotovi tudi platformo za kolektivna pogajanja in zagovorništvo.
- **Svetovalni odbori:** Ustanovite svetovalne odbore, ki vključujejo predstavnike različnih interesnih skupin. Ti odbori lahko zagotavljajo strateške smernice, spremljajo napredek in zagotavljajo odgovornost.

- **Sistemi spremljanja in vrednotenja:** Razvoj zanesljivega sistema spremljanja in vrednotenja učinka agroekoloških pobud. Ti sistemi morajo vključevati vse zainteresirane strani in uporabljati participativne metode za zbiranje podatkov in spoznanj.

Z vzpostavitvijo močnih podpornih mehanizmov in spodbujanjem učinkovitega sodelovanja zainteresiranih strani lahko javne uprave in druge zainteresirane strani ustvarijo ugodno okolje za agroekološke pobude, ki jih vodijo ženske. Ta okvir bo pomagal zagotoviti, da bodo te pobude trajnostne, učinkovite in razširljive ter bodo prispevale k splošnemu cilju trajnostnega razvoja podeželja in zelenega prehoda.

Poglavje 6: Priporočila

6.1 Podpora lokalne in nacionalne politike

Lokalne in nacionalne vlade imajo ključno vlogo pri ustvarjanju ugodnega okolja za agroekološke pobude, ki jih vodijo ženske. Učinkovite politike lahko zagotovijo potrebno podporo in spodbude za spodbujanje trajnostnih kmetijskih praks in krepitev vloge žensk na podeželju.

6.1.1 Okviri politike in spodbude

Podporni politični okviri: Vlade bi morale razviti celovite okvire politike, ki spodbujajo agroekologijo in podpirajo podjetnice v agroživilskem sektorju. Ti okviri morajo vključevati trajnostne kmetijske prakse, enakost spolov in razvoj podeželja.

- **Podporni politični okviri:** Oblikovati nacionalne in regionalne akcijske načrte, ki bodo posebej osredotočeni na spodbujanje agroekologije. Ti načrti morajo opredeliti jasne cilje, strategije in roke za izvajanje trajnostnih kmetijskih praks.
- **Politike za krepitev vloge žensk:** Razvoj politike, ki obravnava posebne izzive, s katerimi se srečujejo ženske v kmetijstvu, kot je dostop do zemljišč, posojil in usposabljanja. Cilj teh politik mora biti odpravljanje ovir glede spola in zagotavljanje enakih možnosti za ženske.

Spodbude za trajnostne prakse: Izvajanje finančnih in nefinančnih spodbud za spodbujanje uvajanja agroekoloških praks in podporo podjetjem, ki jih vodijo ženske.

- **Subvencije in nepovratna sredstva:** Zagotavljanje subvencij in nepovratnih sredstev za podjetnice za naložbe v trajnostne kmetijske tehnologije, ekološke vložke in infrastrukturo. Te finančne pomoči lahko pomagajo zmanjšati začetne stroške prehoda na agroekologijo.
- **Davčne spodbude:** Podjetjem, ki sprejmejo trajnostne prakse ali vlagajo v agroekološke projekte, naj se ponudi davčne olajšave ali znižanje davkov. To lahko vključuje davčne olajšave za nakup okolju prijazne opreme ali za prihodke, ustvarjene z ekološkimi pridelki.
- **Programi priznavanja:** Vzpostavitev programov za priznanja in nagrade, s katerimi se lahko nagradi zgledna agroekološka podjetja, ki jih vodijo ženske. Ti programi lahko zagotovijo prepoznavnost, prestiž in dodatno podporo uspešnim pobudam.

6.1.2 Regulativna olajšava

Poenostavitev regulativnih postopkov: Poenostavitev regulativnih postopkov, da se podjetnicam olajša ustanavljanje in vodenje agroekoloških podjetij.

- **Zmanjšanje birokracije:** Poenostavitev dokumentacije in postopkov, potrebnih za ustanovitev agroekoloških podjetij. To lahko vključuje vzpostavitev enotnih kontaktnih točk za dovoljenja in licence ter ponudbo spletnih sistemov za prijavo.
- **Regulativna podpora:** Zagotovitev smernic in pomoč podjetnicam pri obvladovanju regulativnih zahtev. To lahko vključuje vzpostavitev služb za pomoč uporabnikom ali svetovalnih storitev za podporo skladnosti z okoljskimi in kmetijskimi predpisi.

Zagotavljanje poštenega dostopa na trg: Izvajanje predpisov, ki zagotavljajo pošten dostop do trga za agroekološke proizvode, ki jih proizvajajo ženske.

- **Tržni predpisi:** Izvajanje predpisov, ki preprečujejo monopolne prakse in zagotavljajo poštene cene za agroekološke proizvode. To lahko vključuje oblikovanje tržnih prostorov, ki dajejo prednost lokalnim in trajnostnim proizvodom.
- **Označevanje in certificiranje:** Razvijanje in uveljavljanje standardov označevanja in certificiranja za ekološke in trajnostne proizvode. Ti standardi morajo biti dostopni malim podjetnicam in zagotavljati konkurenčno prednost na trgu.

6.2 Priporočila na ravni EU

Na ravni Evropske unije lahko politike in pobude še okrepijo podporo agroekologiji in opolnomočenju žensk v državah članicah. Usklajevanje nacionalnih prizadevanj s politikami EU lahko poveča vpliv in razširljivost agroekoloških praks.

6.2.1 Uskladitev s kmetijsko in trajnostno politico EU

Skupna kmetijska politika (SKP): Uskladitev nacionalnih politik s cilji SKP, ki poudarja trajnostno kmetovanje, skrb za okolje in razvoj podeželja.

- **Financiranje SKP:** Izkoriscanje sredstev SKP za podporo agroekološkim projektom in podjetjem, ki jih vodijo ženske. Omogočati, da bo znaten del sredstev SKP namenjen pobudam, ki spodbujajo trajnostno kmetijstvo in enakost spolov.
- **Ekosheme:** Spodbujanje sprejetja ekoshem v okviru SKP, ki kmete nagrajujejo za izvajanje trajnostnih praks. Te sheme bi morale biti oblikovane tako, da bi bile dostopne ženskim kmetom in malim proizvajalcem.

Evropski zeleni dogovor: Vključevanje agroekologije in krepitev vloge žensk v cilje evropskega zelenega dogovora, s katerim naj bi Evropa do leta 2050 postala prva podnebno nevtralna celina.

<https://kornyezeter.t>

- **Trajnostni prehranski sistemi:** Podpora prehodu na trajnostne prehranske sisteme, kot je opisano v strategiji „od vil do vilic“. To vključuje spodbujanje ekološkega kmetovanja, zmanjšanje kemičnih vnosov in podporo lokalnim prehranskim sistemom.
- **Podnebni ukrepi:** Zagotoviti, da bodo agroekološke prakse priznane in podprte kot del pobud za podnebne ukrepe. To vključuje naložbe v raziskave in inovacije za kmetijstvo, odporno na podnebne spremembe.

6.2.2 Pobude za enakost spolov in krepitev moči

Strategija EU za enakost spolov: Uskladitev nacionalnih prizadevanj s strategijo EU za enakost spolov, katere cilj je do leta 2025 doseči Evropo, ki bo enakopravna med spoloma.

- **Financiranje pobud za ženske:** Povečanje sredstev za programe, ki podpirajo ženske podjetnice v kmetijstvu. To lahko vključuje nepovratna sredstva, posojila in tehnično pomoč, prilagojeno potrebam podjetij, ki jih vodijo ženske.
- **Krepitev zmogljivosti:** Podpora programom za krepitev zmogljivosti po vsej EU, ki krepijo spretnosti in znanje žensk na področju agroekologije. Ti programi lahko zagotavljajo usposabljanje, mentorstvo in priložnosti za mreženje.

Evropski socialni sklad (ESS): Uporaba ESS za podporo udeležbi žensk v agroživilskem sektorju in spodbujanje socialne vključenosti.

- **Programi usposabljanja:** Financiranje programov usposabljanja, ki ženskam omogočajo pridobivanje znanj in spretnosti, potrebnih za uspeh v agroekologiji. Ti programi se morajo osredotočati na tehnična znanja, poslovno upravljanje in razvoj vodstvenih sposobnosti.
- **Vključujoče politike:** Spodbujati vključujoče politike, ki obravnavajo posebne potrebe žensk na podeželju. To vključuje zagotavljanje enakega dostopa do virov, postopkov odločanja in tržnih priložnosti.

Z izvajanjem teh političnih priporočil lahko organi na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni EU ustvarijo podporno okolje za agroekološke pobude, ki jih vodijo ženske. Te politike bodo pomagale zagotoviti, da bo agroekologija prispevala k trajnostnemu razvoju podeželja, enakosti spolov in zelenemu prehodu po vsej Evropi..

Poglavje 7: Spremljanje, vrednotenje in razširjanje

7.1 Orodja za merjenje učinka

Učinkovito spremljanje in vrednotenje sta ključnega pomena za ocenjevanje uspešnosti agroekoloških pobud in ugotavljanje področij za izboljšave. Izvajanje zanesljivih orodij in tehnik lahko pomaga pri merjenju učinka in usmerjanju razširjanja uspešnih praks.

7.1.1 Tehnike ocenjevanja učinka

Kvantitativne metode: Uporaba kvantitativnih metod za merjenje oprijemljivih rezultatov agroekoloških pobud. Te metode zagotavljajo objektivne podatke, ki jih je mogoče analizirati za ugotavljanje učinkovitosti posegov.

- **Ankete in vprašalniki:** Z izvajanjem rednih anket in vprašalnikov zbirajte podatke od udeležencev in upravičencev. S temi orodji je mogoče meriti spremembe v kmetijski produktivnosti, ravni dohodka in sprejemanju trajnostnih praks.
- **Metrike in kazalniki:** Razvijanje ključnih kazalnikov uspešnosti (KPI) za spremljanje napredka. Običajni kazalniki vključujejo donos na hektar, zmanjšanje vnosa kemikalij, učinkovitost rabe vode in raven biotske raznovrstnosti.

Kvalitativne metode: Kvantitativne podatke dopolnite s kvalitativnimi metodami, da pridobite globlji vpogled v izkušnje in zaznave zainteresiranih strani.

- **Intervjuji in fokusne skupine:** Izvedba poglobljenih intervjujev in razprav v fokusnih skupinah s kmeti, člani skupnosti in drugimi zainteresiranimi stranmi. Te metode lahko razkrijejo izzive, uspehe in osebne zgodbe, ki jih kvantitativni podatki morda ne bodo zajeli.
- **Študije primerov:** Dokumentirati podrobne študije primerov posebnih agroekoloških projektov. Te pripovedi lahko poudarijo najboljše prakse, pridobljene izkušnje in kontekstualne dejavnike, ki prispevajo k uspehu.

Presoje vplivov na okolje (EIA): Ocenite okoljske vplive agroekoloških pobud. Ta ocena lahko vključuje zdravje tal, kakovost vode, biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve..

- **Testiranje tal in vode:** Redno testiranje vzorcev tal in vode, za spremljanjem sprememb v kakovosti in zdravju. Ti testi lahko pokažejo učinkovitost trajnostnih kmetijskih praks.
- **Raziskave biotske raznovrstnosti:** Izvedite raziskave za oceno vpliva na lokalno biotsko raznovrstnost, vključno s prisotnostjo in številčnostjo različnih vrst.

7.1.2 Procesi povratnih informacij in izboljšav

Mehanizmi stalnih povratnih informacij: Vzpostavitev sistema za povratne informacije udeležencev in zainteresiranih strani. Te stalne povratne informacije so ključne za pravočasne prilagoditve in izboljšave.

<https://viewpoint-research.co.uk/>

- **Obrazci za povratne informacije:** Med usposabljanji, delavnicami in dogodki ter po njih razdelite obrazce za povratne informacije. Spodbujajte iskrene povratne informacije o vsebini, izvedbi in uporabnosti zagotovljenih informacij.

- **Okenca za predloge:** V središčih skupnosti in na lokacijah projektov postavite škatle za predloge, kjer lahko zainteresirane strani anonimno predložijo svoje predloge in pomisleke.

Redni sestanki za pregled: Izvedba rednih pregledovalnih sestankov s projektnimi skupinami, zainteresiranimi stranmi in upravičenci, na katerih se razpravlja o napredku, izzivih in priložnostih za izboljšave.

- **Poročila o napredku:** Pripraviti in predstaviti redna poročila o napredku, ki povzemajo ključne ugotovitve, dosežke in področja, ki jim je treba posvetiti pozornost. Ta poročila lahko posredujete vsem zainteresiranim stranem, da zagotovite preglednost.
- **Akcijski načrti:** Na podlagi povratnih informacij in rezultatov vrednotenja oblikovati akcijske načrte. V teh načrtih morajo biti opisani posebni ukrepi za reševanje ugotovljenih težav in izboljšanje rezultatov projekta.

Prilagodljivo upravljanje: Izvajanje praks prilagodljivega upravljanja, ki omogočajo prožno in odzivno upravljanje projektov. Ta pristop vključuje redno posodabljanje strategij na podlagi novih informacij in spreminjajočih se pogojev.

- **Pilotno testiranje:** Nove pristope pred širšim izvajanjem preizkušajte v manjšem obsegu. To omogoča preizkušanje in izpopolnjevanje metod v nadzorovanem okolju.
- **Iterativno učenje:** Spodbujanje ciklov ponavljajočega se učenja, kjer se strategije stalno ocenjujejo, prilagajajo in izboljšujejo na podlagi sprotnega ocenjevanja.

7.2 Širjenje uspešnih praks

Širjenje uspešnih agroekoloških pobud vključuje prilagajanje praks različnim okoliščinam in ponavljanje najboljših praks v različnih regijah. Ta proces zahteva skrbno načrtovanje, sodelovanje in dodeljevanje sredstev.

7.2.1 Prilagajanje praks za različne regije

Analiza kontekstas: Izvedite temeljito analizo družbeno-gospodarskega, okoljskega in kulturnega konteksta nove regije, da bi razumeli posebne potrebe in pogoje.

- **Regionalne ocene:** Izvedba ocen za opredelitev lokalnih izzivov, virov in priložnosti. To vključuje ocenjevanje vrst tal, podnebnih razmer, dostopa do trga in potreb skupnosti.
- **Posvetovanja z zainteresiranimi stranmi:** Sodelovanje z lokalnimi zainteresiranimi stranmi, vključno s kmeti, voditelji skupnosti in vladnimi uradniki, za zbiranje informacij in pridobivanje podpore za pobudo.

Prilagojeni izvedbeni načrti: Razvoj prilagojenih izvedbenih načrtov, ki uspešne prakse prilagodijo lokalnim razmeram. Ti načrti morajo obravnavati razmere, značilne za regijo, in izkoristiti lokalne prednosti.

- **Lokalna partnerstva:** Oblikovati partnerstva z lokalnimi organizacijami, institucijami in strokovnjaki, ki razumejo regionalni kontekst, ter lahko zagotovijo dragoceno podporo in smernice.
- **Prilagojeni programi usposabljanja:** Oblikovati programe usposabljanja, ki upoštevajo lokalno znanje, prakse in jezike. Zagotovite, da bo vsebina usposabljanja ustrezna in uporabna v novi regiji.

7.2.2 Najboljše prakse za razširjanje

Dokumentacija in izmenjava znanja: Podrobno dokumentirajte uspešne prakse in delite to znanje z drugimi regijami. Celovita dokumentacija zagotavlja, da so bistveni elementi uspeha razumljeni in jih je mogoče ponoviti.

- **Zbirke študij primerov:** Oblikovati zbirke podrobnih študij primerov, ki poudarjajo uspešne agroekološke pobude. Ti dokumenti morajo vključevati kontekst, metodologije, rezultate in pridobljene izkušnje.
- **Platforme za izmenjavo znanja:** Vzpostavitev platform za izmenjavo znanja, kot so spletni forumi, spletni seminarji in delavnice, kjer lahko zainteresirane strani izmenjujejo izkušnje in se učijo druga od druge.

Krepitev zmogljivosti za širjenje: Vlaganje v izgradnjo zmogljivosti lokalnih organizacij in posameznikov za upravljanje in ponavljanje uspešnih praks.

- **Usposabljanje inštruktorjev:** Izvajanje programov usposabljanja trenerjev za oblikovanje skupine lokalnih trenerjev, ki lahko širijo znanje in spretnosti v svojih skupnostih..
- **Mreže za vzajemno učenje:** Vzpostaviti mreže medsebojnega učenja, kjer se lahko kmetje in strokovni delavci učijo iz izkušenj drug drugega in se medsebojno podpirajo pri izvajanju agroekoloških praks.

Mobilizacija viriv: Zagotoviti potrebne finančne, tehnične in človeške vire za podporo procesu povečevanja obsega. To vključuje uporabo notranjih in zunanjih virov financiranja.

- **Predlogi za financiranje:** Pripraviti prepričljive predloge za financiranje, ki poudarjajo uspeh in potencialni vpliv razširjanja agroekoloških pobud. Za podporo se obrnite na vladne agencije, mednarodne donatorje in partnerje iz zasebnega sektorja.
- **Tehnična pomoč:** Zagotovite tehnično pomoč novim regijam v začetnih fazah izvajanja. To lahko vključuje napotitev strokovnjakov, ki nudijo podporo in smernice na kraju samem.

Spremljanje in vrednotenje prizadevanj za povečanje obsega: Izvajanje zanesljivih sistemov spremljanja in vrednotenja za spremljanje napredka in učinka prizadevanj za povečanje obsega. To zagotavlja, da se v postopku razširjanja ohranita kakovost in učinkovitost prvotnih pobud.

- **Merila uspešnosti:** Opredelite kazalnike uspešnosti za merjenje uspeha prizadevanj za razširjanje. Te metrike morajo vključevati kazalnike procesa in rezultatov.
- **Občasni pregledi:** Izvajanje rednih pregledov, da ocenite izvajanje razširjenih pobud in izvedete potrebne prilagoditve. Ugotovitve delite z zainteresiranimi stranmi, da ohranite preglednost in odgovornost.

Z upoštevanjem teh smernic lahko javne uprave in zainteresirane strani učinkovito spremljajo, ocenjujejo in širijo uspešne agroekološke pobude, ki jih vodijo ženske. Ta pristop bo pripomogel k čim večjemu učinku teh pobud ter prispeval k trajnostnemu razvoju podeželja in zelenemu prehodu po vsej Evropi.

Poglavje 8: Zaključek in poziv k ukrepanju

8.1 Mobilizacija za zeleni prehod

Pot k trajnostni in vključujoči prihodnosti zahteva skupna prizadevanja in neomajno zavezanost vseh družbenih sektorjev. Agroekologija s svojim celostnim pristopom h kmetijstvu ponuja pot do tega zelenega prehoda. Z vključevanjem ekoloških načel v kmetijske prakse, spodbujanjem biotske raznovrstnosti in krepitvijo odpornosti skupnosti agroekologija ne rešuje le okoljskih izzivov, temveč tudi spodbuja gospodarsko in družbeno blaginjo.

<https://freightinvestorservice>

Opolnomočenje s sodelovanjem: Uspešno izvajanje agroekoloških praks je odvisno od aktivnega sodelovanja različnih zainteresiranih strani, vključno z javnimi upravami, lokalnimi skupnostmi, nevladnimi organizacijami, akademskimi ustanovami in zasebnim sektorjem. S sodelovanjem lahko združimo vire, izmenjamo znanje in razvijemo inovativne rešitve, ki spodbujajo zeleni prehod.

Vloga žensk: Ženske imajo pri tej preobrazbi ključno vlogo. Njihovo vključevanje v agroekološke pobude ne spodbuja le enakosti spolov, temveč prinaša tudi edinstvene poglede in pristope k trajnostnemu kmetijstvu. Podpora podjetjem, ki jih vodijo ženske, v agroživilskem sektorju lahko vodi k bolj odpornim in raznolikim kmetijskim sistemom.

Policy Support: Učinkovite politike na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni EU so bistvene za ustvarjanje ugodnega okolja za agroekologijo. Vlade morajo izvajati podporne politične okvire, zagotavljati finančne spodbude in spodbude za vire ter regulativne olajšave, da bi opolnomočile ženske in spodbujale trajnostne prakse.

Vključevanje lokalne skupnosti: Ključnega pomena je ozaveščanje in krepitev zmogljivosti v lokalnih skupnostih. Z izobraževanjem, usposabljanjem in programi za krepitev zmogljivosti lahko posameznike opremimo z veščinami in znanjem, potrebnim za sprejetje in ohranjanje agroekoloških praks. Vključevanje skupnosti spodbuja tudi občutek lastništva in odgovornosti za trajnostni razvoj.

Čas za ukrepanje je zdaj. Z mobilizacijo virov, spodbujanjem sodelovanja in krepitvijo moči skupnosti lahko spodbudimo zeleni prehod ter ustvarimo bolj trajnostno, pravično in uspešno prihodnost za vse.

8.2 Pričakovani rezultati in vizija prihodnosti

Transformativni učinek: Z izvajanjem priporočil iz tega vodnika se pričakuje, da bodo podeželske skupnosti po vsej Evropi dosegle preobrazbene rezultate. S podpiranjem agroekoloških pobud, ki jih vodijo ženske, pričakujemo naslednje učinke:

- **Povečana trajnost:** Sprejemanje agroekoloških praks bo privedlo do bolj trajnostnih kmetijskih sistemov, za katere so značilni manjši kemični vložki, boljše zdravje tal in večja biotska raznovrstnost.
- **Gospodarska odpornost:** Podjetja, ki jih vodijo ženske, bodo prispevala k lokalnemu gospodarstvu z ustvarjanjem delovnih mest, ustvarjanjem dohodka in spodbujanjem lokalnih vrednostnih verig. Ta gospodarska odpornost je ključnega pomena za trajnost podeželskih območij.
- **Socialna vključenost:** Opolnomočenje žensk in vključevanje različnih članov skupnosti v agroekologijo spodbujata socialno vključenost in kohezijo. Zagotavlja, da so koristi trajnostnega razvoja pravično porazdeljene med vse člane skupnosti.

- **Skrb za okolje:** S spodbujanjem trajnostnih kmetijskih praks bodo skupnosti imele proaktivno vlogo pri ohranjanju okolja, blaženju podnebnih sprememb in varovanju naravnih virov za prihodnje generacije.

Vizija prihodnosti: Naša vizija za prihodnost je vizija, v kateri so podeželske skupnosti po vsej Evropi uspešna središča trajnostnega kmetijstva in inovacij. V tej viziji prihodnosti poudarjamo:

- **Agroekološke pokrajine:** Kmetijska zemljišča so živahne, biološko raznolike pokrajine, ki podpirajo kmetijsko produktivnost in ekološko ravnovesje. Kmetje uporabljajo prakse, ki krepijo zdravje tal, varčujejo z vodo in spodbujajo populacije opraševalcev.
- **Opolnomočene ženske:** Ženske so priznane in podprte kot ključne gonilne sile trajnostnega kmetijstva. Imajo dostop do virov, usposabljanja in trgov, kar jim omogoča vodenje uspešnih agroekoloških podjetij.
- **Mreže za sodelovanje:** Močne mreže zainteresiranih strani nemoteno sodelujejo pri podpiranju agroekoloških pobud. Te mreže vključujejo javne uprave, raziskovalne ustanove, nevladne organizacije in zasebni sektor, ki si prizadevajo za skupne cilje.
- **Odporne skupnosti:** Podeželske skupnosti so odporne na gospodarske in okoljske pretrese. Imajo različne vire dohodka, trdne lokalne prehranske sisteme in močne družbene vezi, ki jim omogočajo prilagajanje in razcvet v spremenljivih razmerah
- **Usklajevanje politik:** Politike na vseh ravneh so usklajene z načeli trajnosti in vključenosti. Vlade dejavno podpirajo agroekološke prakse s financiranjem, spodbudami in regulativnimi okviri, ki dajejo prednost okoljski in družbeni blaginji.

Poziv k ukrepanju: Za uresničitev te vizije pozivamo vse zainteresirane strani k ukrepanju:

- **Javne uprave:** Razvijte in izvajajte politike, ki podpirajo agroekologijo in opolnomočenje žensk. Dodelite sredstva, zagotovite spodbude in poenostavite predpise, ki bodo olajšali trajnostne kmetijske prakse.
- **Lokalne skupnosti:** Vključite se v agroekološke pobude in podprite podjetja, ki jih vodijo ženske. Sodelujte v programih usposabljanja, prevzemajte trajnostne prakse in sodelujte z zainteresiranimi stranmi pri vzpostavljanju odpornih prehranskih sistemov.
- **Nevladne organizacije in civilna družba:** Zagovorniki agroekologije in enakosti spolov v kmetijstvu, zagotovite usposabljanje, tehnično pomoč in vire za podporo pobudam, ki jih vodijo skupnosti.
- **Zasebni sektor:** Vlagajte v trajnostno kmetijstvo in podprite lokalne vrednostne verige. Sodelujte s podjetji, ki jih vodijo ženske, in zagotovite dostop do trga za agroekološke proizvode.
- **Raziskovalci in akademiki:** Izvajajte raziskave, ki spodbujajo agroekološke prakse in podpirajo oblikovanje politike, ki temelji na dokazih. Delite znanje in inovacije s praktiki in oblikovalci politik.
- **Evropska unija:** Še naprej spodbujajo in financirajo pobude, ki so v skladu z evropskim zelenim dogovorom, skupno kmetijsko politiko in strategijo EU za enakost spolov. Spodbujajte čezmejno sodelovanje in izmenjavo znanja za razširitev uspešnih praks.

Skupaj lahko ustvarimo trajnostno in vključujočo prihodnost, v kateri bosta agroekologija in krepitev vloge žensk v središču razvoja podeželja. Zavežimo se tej viziji in sodelujmo, da jo uresničimo.

Poglavje 9: Večjezična dostopnost

9.1 Razpoložljivost vodnika v več jezikih

Zagotavljanje dostopnosti tega vodnika v več jezikih je ključnega pomena za doseganje raznolikega občinstva v Evropski uniji. Jezikovne ovire lahko ovirajo širjenje znanja in najboljših praks ter s tem omejujejo učinek agroekoloških pobud. Da bi povečali doseg in učinkovitost tega vodnika, je bistveno, da je na voljo v jezikih, ki se govorijo v sodelujočih državah in širše.

<https://www.madewithcircuit>

Distribucijski kanali:

- **Digitalni izvodi:** Digitalne različice vodnika so za prenos na voljo, na spletni strani projekta in spletnih straneh partnerskih organizacij. Zagotoviti je potrebno, da spletno mesto podpira več jezikov in omogoča enostaven dostop do prevedenih vodnikov.
- **Tiskani izvodi:** Priprava tiskanih izvodov vodnika v vsakem jeziku za distribucijo na delavnicah, konferencah in dogodkih v skupnosti. Prednostno jih razdelite na podeželskih območjih, kjer je digitalni dostop lahko omejen.
- **Družbeni mediji in spletne platforme:** Uporaba platform družbenih medijev in spletnih omrežij za spodbujanje dostopnosti vodnika v različnih jezikih. Ustvarjajte objave, infografike in videoposnetke v več jezikih, da dosežete širše občinstvo.

Usposabljanje in delavnice:

- **Večjezične delavnice:** Organizacija usposabljanj in delavnic v lokalnih jezikih, da se udeleženci lahko v celoti seznanijo z vsebino. Uporabite prevedeno gradivo in po potrebi zagotovite tolmače.
- **Spletni seminarji in spletni tečajji:** Ponudite spletne seminarje in spletne tečaje v več jezikih ter uporabite prevedeni vodnik za izobraževanje in usposabljanje zainteresiranih strani po vsej Evropi.

Spremljanje in vrednotenje:

- **Spremljanje uporabe:** Spremljajte statistiko prenosa in distribucije vodnika v različnih jezikih, da ocenite doseg in vključenost.
- **Zbiranje povratnih informacij:** Zbiranje povratnih informacij o uporabi vodnikov, da bi razumeli njihovo učinkovitost in ugotovili morebitne dodatne potrebe po prevajanju ali izboljšavah.

Prihodnji prevodi:

- **Razširitev jezikovne ponudbe:** Razmislite o prevodu v dodatne jezike EU, kot so francoščina, nemščina in portugalsčina, da bi še bolj razširili dostopnost in uporabo.

S tem, ko bo ta vodnik na voljo v več jezikih, bomo zagotovili, da bodo dragocena spoznanja, najboljše prakse in priporočila, ki jih vsebuje, lahko koristila širšemu občinstvu, s čimer bomo povečali podporo agroekološkim pobudam, ki jih vodijo ženske, in prispevali k trajnostnemu razvoju podeželja po vsej Evropi.

Poglavje 10: Dodatki

10.1 Katalog virov

Agroekološke organizacije in mreže

- **IFOAM - Organics International:** Svetovna organizacija, ki spodbuja ekološko kmetijstvo in agroekologijo. Spletna stran: ifoam.bio
- **Agroekologija v Evropi:** Evropsko združenje, ki spodbuja agroekologijo. Spletna stran: agroecology-europe.org
- **Središče znanja FAO o agroekologiji:** V njem so na voljo viri in informacije o agroekologiji. Spletna stran: fao.org/agroecology
- **Slow Food International:** Organizacija, ki se osredotoča na trajnostno pridelavo in porabo hrane. Spletna stran: slowfood.com

Financiranje in finančna podpora:

- **Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja (EKSRP):** zagotavlja sredstva za projekte razvoja podeželja. Spletna stran: ec.europa.eu/european-structural-investment-funds
- **Evropska investicijska banka (EIB):** Evropska investicijska banka (EIB): nudi finančno podporo za trajnostne projekte. Spletna stran: eib.org

- **Globalni sklad za okolje (GEF):** Zagotavlja nepovratna sredstva za projekte, povezane z okoljsko trajnostjo. Spletna stran: thegef.org
- **Mikrofinančne institucije:** Lokalni in regionalni ponudniki mikrofinanciranja, ki podpirajo mala kmetijska podjetja.

Usposabljanje in krepitev zmogljivosti:

- **Programi usposabljanja na področju agroekologije:**
  - **Agroecology Learning Alliance in South Asia (ALASA):** Zagotavlja usposabljanje o agroekoloških praksah. Spletna stran: alasainitiative.org
  - **Združenje za permakulturo:** Združenje za permakulturo ponuja tečaje in vire o permakulturi in trajnostnem kmetovanju. Spletna stran: permaculture.org.uk
- **Spletni tečaji in MOOC:**
  - **Coursera - Trajnostno upravljanje kmetijskih zemljišč:** Spletni tečaj o trajnostnem kmetijstvu. Spletna stran: coursera.org
  - **edX - Uvod v permakulturo:** Spletni tečaj o načelih permakulture. Spletna stran: edx.org

Oblikovanje politike:

- **Politika Evropske unije:**

- **Evropski zeleni dogovor:** Informacije o strategiji EU za trajnostno rast. Spletna stran: ec.europa.eu/green-deal
- **Skupna kmetijska politika (SKP):** Podrobnosti o okviru kmetijske politike EU. Spletna stran: ec.europa.eu/agriculture/cap-overview
- **Strokovne skupine:**
  - **Prijatelji Zemlje v Evropi:** Skupina za varstvo okolja, ki se osredotoča na trajnostno kmetijstvo. Spletna stran: foeeurope.org
  - **Ženska mreža za Zemljo in podnebje (WECAN):** Osredotoča se na vodenje žensk na področju okoljske trajnosti. Spletna stran: wecaninternational.org

Raziskave in publikacije:

- **Agroekologija in trajnostni prehranski sistemi:** Vodilna revija za agroekološke raziskave. Spletna stran: tandfonline.com
- **Publikacije Organizacije Združenih narodov za prehrano in kmetijstvo (FAO):** Vrsta virov o agroekologiji in trajnostnem kmetijstvu. Spletno mesto: fao.org/publications

Viri

1. FAO. (2018). The 10 Elements of Agroecology: Guiding the Transition to Sustainable Food and Agricultural Systems. Food and Agriculture Organization of the United Nations. <http://www.fao.org/3/i9037en/i9037en.pdf>
2. HLPE. (2019). Agroecological and other innovative approaches for sustainable agriculture and food systems that enhance food security and nutrition. A report by the High Level Panel of Experts on Food Security and Nutrition of the Committee on World Food Security, Rome. <http://www.fao.org/3/ca5602en/ca5602en.pdf>
3. IFOAM. (2019). The Contribution of Organic Agriculture to the Sustainable Development Goals. International Federation of Organic Agriculture Movements (IFOAM) - Organics International. https://www.ifoam.bio/sites/default/files/2020-05/sdg_position_paper_2019.pdf
4. Mier y Terán Giménez Cacho, M., Giraldo, O. F., Aldasoro, M., Morales, H., Ferguson, B. G., Rosset, P., Khadse, A., & Campos, C. (2018). Bringing agroecology to scale: key drivers and emblematic cases. *Agroecology and Sustainable Food Systems*, 42(6), 637-665. <https://doi.org/10.1080/21683565.2018.1443313>
5. Wezel, A., Herren, B. G., Kerr, R. B., Barrios, E., Gonçalves, A. L. R., & Sinclair, F. (2020). Agroecological principles and elements and their implications for transitioning to sustainable food systems. A review. *Agronomy for Sustainable Development*, 40(6), 1-13. <https://doi.org/10.1007/s13593-020-00646-z>

6. UN Women. (2018). Turning promises into action: Gender equality in the 2030 Agenda for Sustainable Development. United Nations Entity for Gender Equality and the Empowerment of Women. <https://www.unwomen.org/en/digital-library/publications/2018/2/gender-equality-in-the-2030-agenda-for-sustainable-development-2018>
7. Agroecology is a sustainable solution for Spain's agricultural sector - <https://www.agroberichtenbuitenland.nl/actueel/nieuws/2024/01/30/agroecology-is-a-sustainable-solution-for-spains-agricultural-sector>
8. Symposium in Slovenia - Solutions for the transition to agroecology - <https://www.pan-europe.info/blog/symposium-slovenia-solutions-transition-agroecology>
9. Contemporary Challenges to the Organic Farming: A Polish and Hungarian Case Study - <https://www.mdpi.com/2071-1050/13/14/8005>
10. Agroecological Initiatives in the BIOEAST region - <https://bioeast.eu/hu/agroecological-initiatives-in-the-bioeast-region/>
11. Rebooting the Food System: Youth Engagement for Agroecology and Due Diligence - <https://www.ceeweb.org/project.php?id=26>
12. The role of ecosystem services in the design of agroecological transitions in Spain - <https://ideas.repec.org/a/eee/ecoser/v61y2023ics2212041623000232.html>